

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 36/2010(3))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΣΙΓΜΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 23 Μαΐου, 2012

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσαιγής Αργυρού, Τίτου Κολώτα και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η οποία εξετάστηκε μετά από απόφαση της Αρχής ημερομ. **28/3/2012**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις των κανονισμών **21(5)**, **21(6)** και **22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21.-(5) *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.*

21.-(6) *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

22.–(1) Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –

(α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο Τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά,

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής,

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

(i) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση

(ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών

(iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών

(iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών

(v) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **30/3/2012** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

«Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαρανταπέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας».

Οι διερευνώμενες παραβάσεις οι οποίες τέθηκαν ενώπιον του οργανισμού εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία:

1. Στις **24/2/2010**, μεταξύ των ωρών **15:40-17:40**, κατά τη διάρκεια της εκπομπής «**Με την Ελίτα**» η οποία προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(K)**, μεταδόθηκαν **τρομακτικές εικόνες, λεπτομερείς περιγραφές και εμπειρίες ατόμων που έπεσαν θύματα Μαύρης Μαγείας**, μέσω των οποίων ο σταθμός δεν διασφάλισε ότι οι τηλεθεατές ήταν ενήμεροι σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολούθησαν κατά παράβαση του κανονισμού **21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000(Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα η εκπομπή ασχολείται με την Μαύρη Μαγεία και αναλύει διάφορα περιστατικά ατόμων που έπεσαν θύματα μαύρης μαγείας. Κατά την διάρκεια της εκπομπής εκτός από την παρουσιάστρια καλεσμένοι στο στούντιο ήταν ο πατέρας Χριστόδουλος και ο κ. Παναγιώτης Θεοδώρου, Θεολόγος. Εκτός από τους προαναφερόμενους καλεσμένους, υπήρχε σε κάποιο άλλο στούντιο με κρυμμένο πρόσωπο μία γυναίκα, η κ. Δήμητρα, της οποίας η κόρη αλλά και όλη η οικογένεια έπεσαν θύματα, μαύρης μαγείας και η οποία θα εξιστορούσε τις δικές της εμπειρίες. Κατά διαστήματα γίνονταν διάφορες τηλεφωνικές παρεμβάσεις από τηλεθεατές οι οποίοι ήθελαν να τοποθετηθούν και να πουν τα δικά τους βιώματα.

Μόλις αρχίζει η εκπομπή και πριν ακόμα προλογίσει η παρουσιάστρια, προβάλλεται βίντεο στο οποίο περιλαμβάνονται σκοτεινές σκηνές που παραπέμπουν σε τελετές μαύρης μαγείας και συνοδεύονται από μουσική αγωνίας και μυστηρίου και παράλληλα αναγραφόταν στην οθόνη ο τίτλος «**Έκαναν μάγια στην κόρη μου**». Κατά την διάρκεια προβολής του εν λόγω βίντεο ακουγόταν ανδρική φωνή να λέει τα εξής: *Η μαγεία είναι ότι χειρότερο θα μπορούσε να σοφιστεί ο άνθρωπος. Εξεκίνησεν ο Κυπριανός τις γνωστές του μαγικές τέχνες, διατάσσοντας δαιμόνια τα οποία είχε εις την εξουσίαν του ως συνεργούς. Το πρόβλημα της μαγείας παραμένει έντονο ιδιαίτερα στην εποχή μας που είναι μια εποχή κενού και ο κόσμος αυτό το κενό δεν το καλύπτει.*

Στη συνέχεια η εκπομπή ξεκινά με συζήτηση με τους καλεσμένους για το τι είναι η μαγεία και πως ο διάβολος υποτάσσει το μυαλό και το σώμα των ατόμων και κάνει κακό σε αυτά.

Μετά το τέλος της συζήτησης προβλήθηκε ρεπορτάζ με θέμα την έκταση της μαγείας κατά την διάρκεια του οποίου μεταδόθηκαν τα εξής:

Φωνή Ρεπόρτερ: *«Καρφίτσωμένες κέρινες κούκλες, κόκκαλα νεκρών, μαύρα κεριά, πεντάλφες και ξόρκια. Με αυτά μεγάλωσε και έμαθε να ζει μια 47χρονη γυναίκα από την Πάτρα, η οποία θέλοντας πια να ξεφύγει από τα δίχτυα της μαύρης μαγείας κατέφυγε στην αστυνομία για να ζητήσει βοήθεια. Τα όσα εξιστόρησε η Σούλα στους αστυνομικούς της αστυνομίας Πατρών ξεπερνούν κάθε όριο λογικής καθώς όπως ισχυρίστηκε σε όλη της τη ζωή η μητέρα της προσπαθούσε να την κρατήσει δεμένη στα σκοτεινά μονοπάτια της μαύρης μαγείας. Με δάκρυα στα μάτια η απελπισμένη γυναίκα και μητέρα τεσσάρων ανήλικων παιδιών, βλέποντας πια ότι η ζωή της κινδυνεύει πήγε στην ασφάλεια και τα πρώτα λόγια που ξεστόμισε ήταν αρκετά για να τραβήξουν την προσοχή όλων. Η μάνα μου βάζει στο φαγητό κόκκαλα νεκρών φοβάμαι για τη ζωή των παιδιών και του άντρα μου, είναι ιέρεια του σατανά. Από τεσσάρων χρονών ζούσα στο σπίτι μου με την μαύρη μαγεία. Για όποιον νόμιζε ότι ήθελε να την βλάψει ή δεν την συμπαθούσε η μάνα μου του έκανε μάγια. Μπορεί να μην τα πιστεύετε αυτά αλλά υπάρχουν, όπως υπάρχει το καλό υπάρχει και τα κακό. Η μάνα μου μια ζωή έκανε μάγια ακόμα και σε εμένα και στην οικογένεια μου. Ο άνδρας μου 37 χρονών υγιέστατος έπαθε 2 εμφράγματα. Πήγα να χάσω και τα τέσσερα παιδιά μου, βρήκα γύρω από το σπίτι μου χυμένα λάδια. Πηγαίνει και ανοίγει τάφους, αυτό που κάνει είναι ιεροσυλία. Ας αφήσει τους νεκρούς στην ησυχία τους εκεί που είναι. Η γυναίκα αυτή είναι αδίστακτη, χρησιμοποιεί σκοτεινές δυνάμεις και μπορεί να κάνει τα πάντα προκειμένου να σκορπίσει το κακό. Στο εύλογο ερώτημα γιατί η μητέρα της να θέλει να βλάψει ακόμα και την ίδια της την οικογένεια η 48χρονή απέδωσε την αποτρόπαια συμπεριφορά της στον διαταραγμένο ψυχικό της κόσμο. Αλλά παρά το όσα έχει κάνει δεν παύει να είναι μάνα μου δεν θέλω να της κάνω κακό. Εγώ πήγα και εξομολογήθηκα αλλά η μάνα μου χρειάζεται βοήθεια. Από τις μαρτυρίες της 48χρονης, αυτή που φαντάζει εξωπραγματική αφορά τον ίδιο της τον πατέρα στον οποίο και η ίδια της η μητέρα όπως λέει έκανε μάγια. Ο πατέρας μου έχει πεθάνει εδώ και 7 χρόνια. Δυο φορές που ανοίξαμε τον τάφο είδαμε ότι δεν έχει λιώσει καθόλου το σώμα του, ούτε τα μαλλιά του. Δεν ξέρω αν είναι τυχαίο αλλά όταν ζούσε η μάνα μου είχε πάρει από τον τάφο ανθρώπινα κόκκαλα, τα έλιωσε, τα έκανε σκόνη και του τα ανακάτεψε στο φαγητό. Οι άντρες της ασφάλειας παρά το αρχικό σοκ που είχαν υποστεί, της κατέστησαν σαφές ότι δεν μπορούν να κάνουν τίποτα καθώς δεν κατηγορείται για αξιόποινες πράξεις. Η ίδια εξετάζει πια σοβαρά το ενδεχόμενο να προσφύγει στη δικαιοσύνη».*

(Παράλληλα με το πιο πάνω ρεπορτάζ προβάλλονται τρομακτικές και σκοτεινές φιγούρες, άτομα που συμμετέχουν σε τελετές ενώ παράλληλα ακούγεται μουσική τρόμου και αγωνίας.)

Στη συνέχεια στο αέρα της εκπομπής βγαίνει τηλεθέατρια η οποία εξιστορεί την δική της εμπειρία:

Τηλεθέατρια: η νύφη μου 4 χρόνια παντρεύτηκε τον γιό μου και δεν τον άφηγε να έρχεται στο σπίτι μας και του έκανε συνέχεια μάγια και δεν το ξέραμε. Μια φορά πήγε στον Καναδά να δουλέψει το παιδί και τι έπαθε, έπαθε μεγάλο accident και δόξα τον θεό που δεν έπαθε τίποτα γιατί εγώ επί μια βδομάδα προσευχόμουν για το γιο μου που έφυγε.

Παρουσιάστρια: εσείς πως καταλάβατε ότι πρόκειται για μάγια;

Τηλεθέατρια: εμείς τα βρήκαμε μέσα στο μαγαζί του μετά. Όταν εχώρησε τζαι μετά τα βρήκαμε μέσα στο μαγαζί του.

Παρουσιάστρια: τι βρήκατε;

Τηλεθέατρια: ναι και πήραμε παπά και τα εξόρκισε και λέει του ο παπάς του γιού μου, παιδί μου δεν είναι για να σου κάνω αγιασμό αλλά είναι εξορκισμό που χρειάζεσαι εδώ μέσα.

Παρουσιάστρια: τι βρήκατε στο μαγαζί;

Τηλεθέατρια: τα αίματα της με συγχωρείς που τα κατούρησε μέσα στο τάσπι και έβαλε την σακούλα που πάνω, βρήκαμε από αυτά τα ξόρκια, τσάντα με κέρατα πάνω, τρίγωνα τα έβαλε, έριξε και μέσα στο αποχωρητήριο, έβαλεν του και που κάτω που την καρέκλα του κάθεται στο γραφείο, γιατί είναι οδοντίατρος ο γιος μου όπως σου ξαναείπα και παλιά και του έβαλε και πάνω στο τραπεζάκι, το έκανε τρίγωνο που κάποιος άλλος μας είπε ότι σήμαινε για να τον σκοτώσει να πάει να τον θάψουν.

Παρουσιάστρια: ευχαριστώ πάρα πολύ για την μαρτυρία

(Καθ' όλη την διάρκεια της πιο πάνω εξιστόρησης στην οθόνη προβάλλονταν εικόνες με νεκροκεφαλές, κούκλες με ματωμένα μάτια, διαβολικές μορφές, ματζούνια και βότανα μαγείας.)

Στη συνέχεια η παρουσιάστρια αρχίζει να συζητά με την φιλοξενούμενη της εκπομπής που ήταν σε άλλο στούντιο με το πρόσωπο καλυμμένο:

Παρουσιάστρια: κυρία Δήμητρα πότε εσείς ανακαλύψατε ότι πρόκειται για μαγεία όλα αυτά που σας συνέβαιναν;

κ. Δήμητρα: Εγώ είχα παντρεμένη την κόρη μου, αρραβωνιασμένη 4 χρόνια και 2 παντρεμένη, 6 ολόκληρα χρόνια τους είχα στο σπίτι μου ώσπου χτίσανε το δικό τους σπίτι. Όταν πήγαν στο σπίτι τους ήταν μια μεγάλη, παράξενο αυτό γιατί αγαπούσα πάρα πολύ τον γαμπρό μου, περισσότερο και από την κόρη μου γιατί ήταν ένας ξένος άνθρωπος στο σπίτι μου, ήταν παιδί μας και μέχρι σήμερα τον αγαπώ. Αρχίσαν καυγάδες, όταν αρχίσαν αυτοί οι καυγάδες, όμως προ ημερών μου έλεγε μάμμα έρχεται η πεθερά μου τζαι φέρνουν φαγητά να φάμε και όταν κατεβαίνω κάτω στο υπόγειο, με στέλνουν να κατεβώ κάτω στο υπόγειο, βλέπω ανοικτά τα ερμάρια μου και μου ραντίζουν τα ρούχα μου, ραντίσματα στο σπίτι. Της έλεγα εγώ κόρη μου αποκλείεται γιατί να σου ραντίσουν, μήπως ήταν να δουν πόση προίκα σου έχω κάνει; Εν τω μεταξύ αυτό συνεχίστηκε δυο φορές, δυο – τρεις φορές μου το είπε η κόρη μου, δεν έδωσα σημασία γιατί ήμουν εν άγνοια αυτών των πραγμάτων γιατί είμαστε παιδιά της εκκλησίας, τα παιδιά μου τα είχα από παιδιά στην εκκλησία, σε πνευματικούς, σε κατηχητικά και δεν ήξερα τι εσήμαινε αυτό. Μετά από παρέλευση 1-2 μηνών που πήγαν στο σπίτι τους, μου έλεγε μάμμα στο σπίτι μου χτυπάνε πόρτες το βράδυ, οι πόρτες μου χτυπούν. Λέω της κόρη μου για όνομα του θεού τι συμβαίνει; Στο σπίτι της δεν μπορούσα να πάω για τον λόγο ότι εργαζόμουν και εγώ, είχα και άλλες υποχρεώσεις, έχω άλλα τρία παιδιά, αντιλαμβάνεστε δεν έδωσα σημασία. Την πήρα στον πνευματικό της, της έκανε κάτι διαβάσματα για φοβίες, υπήρχε φόβος πολύς αλλά μετά άρχισε και ο δικός μου ο γολγοθάς στο δικό μου το σπίτι, για το λόγο ότι εγινίκαν 3-4 accidents, total loss αυτοκίνητα μας, που το πουθενά.

Παρουσιάστρια: Είχατε κυρία Δήμητρα πνευματικό κοινωνούσατε;

κ. Δήμητρα: Είχαμε βεβαίως και ο λόγος που επηρεάστηκε η δική μου η κόρη μας είπε ο πνευματικός μετά που τα ανακαλύψαμεαπομακρύνθηκε από την εκκλησία, εν κοιωνούσε τακτικά και για αυτόν τον λόγο την επίασαν τόσο πολλά.

Παρουσιάστρια: Αυτή ήταν η εξήγηση του πνευματικού σας.

κ. Δήμητρα: Ναι. Εν τω μεταξύ όταν την επήρα καθυσύχαζε, επηγαίναμε να του μιλήσουμε, αγρίεψε πάρα πολύ, ενομίζαμεν ότι έγινε άλλος άνθρωπος.

Παρουσιάστρια: Η κόρη σας;

κ. Δήμητρα: Η κόρη μου και ο γαμπρός μου συνάμα.

Παρουσιάστρια: Δεν ήταν άνθρωπος που μπορούσες να εξηγήσεις και να εξηγηθείς μαζί του.

κ. Δήμητρα: Μετά έγινε αυτό, πριν όμως όχι ήταν πάρα πολλά καλό παιδί.

Παρουσιάστρια: Διαφορετικός χαρακτήρας.

κ. Δήμητρα: Πολύ πολύ γιατί να λέω ψέματα. Εν τω μεταξύ όταν πήγαμε 1-2 φορές για να μιλήσουμε μαζί του μας έβγαζε έξω από το σπίτι και συγκεκριμένα ένα βράδυ μας τηλεφώνησε η κόρη μου ότι έπιασε το μαχαίρι να με μαχαιρώσει και ελάτε κοντά μου. Όταν πήγαμε μπήκαμε στο σπίτι, του είπα γιέ μου κάτσε να μιλήσουμε, μου λέει έξω από το σπίτι μου, δεν θέλω να είσατε στο σπίτι μου, του λέω δεν γίνεται αυτό το πράγμα πρέπει να κάτσουμε να μιλήσουμε, τι συμβαίνει, γιατί τούτο το πράγμα το κάμνεις τι σου εκάμαμε, τι έχεις μαζί μας; 6 χρόνια ήταν στο σπίτι μας. Μου λέει έξω φύγετε θα ειδοποιήσω αστυνομία, αλλά όμως έτρεμε, ήταν φόβος, μια αλλαγή διαφορετική, ένα παράξενο πράγμα που είδα πάνω του, πάνω στο πρόσωπο του, στον εαυτό του. Την επήραμεν στο γιατρό, όταν την επιστρέψαμε πίσω ήρτεν ένας φίλος του και εκάτσαμεν να μιλήσουμεν αυτός μου έλεγε συνέχεια δεν είναι ώρα τώρα να τα σκέφτεστε, επιάσαμεν τα παιδιά εμείς τα πήραμε στο σπίτι μας και είπεν η κόρη μου εγώ θέλω να μείνω με τον άντρα μου (...). Ένα μήνα μετά πήγαν λίγο καλά, επήραμεν ένα πνευματικό να κάμει κάτι εξορκισμούς, ιερέα, διαβάσματα κλπ εμείναμε ήσυχοι ότι ησυχάσαν τα πράματα, μιαν ημέρα σηκώνεται φεύγει από το σπίτι (...) μετά που έφυγε η κόρη μου ήταν άρρωστη, κομμένη, δεν έστεκε πάνω, την πήραμε σε ψυχολόγους μας έλεγαν ότι ήταν κατάθλιψη, δεν εβρίσκαν τι είχε. (...). Στον ενάμιση χρόνο παίρνω ένα ανώνυμο τηλεφώνημα και μου λέει δεν ξέρω να ξέρεις ποια είμαι, δεν θα σου πω το όνομα μου θα σε βοηθήσω. Της λέω σε παρακαλώ πες μου τι βοήθεια θα με βοηθήσεις; Μου λέει η κόρη σου μην την παίρνεις στους γιατρούς, μην της διάς χάπια διότι η κόρη σου έχει μαύρη μαγεία πάνω της. Και εσύ της λέω που το ξέρεις. Λέει μου ξέρεις πολύ καλά σας γνωρίζω και ξέρω πολύ καλά ποια μπαίνει στο σπίτι της πεθεράς της, της έχει κάνει μαύρη μαγεία.

Παρουσιάστρια: Η πεθερά;

κ. Δήμητρα: Ναι δεν το είπαμεν γιατί δεν είπαμεν 6 ολόκληρα χρόνια ούτε ένα λόγο. (...)

κ. Δήμητρα: Όταν επήγα (στο σπίτι της μάγισσας) ο άντρας μου έμεινε κάτω, ήταν μια πολυκατοικία και όταν έμεινε κάτω ο άντρας μου εγώ εβγήκα πάνω έτσι... και να πάω και να μην πάω, αλλά έπρεπε να πάω διότι εγινόταν χάος εις το σπίτι μου. Όταν την

είδα στον διάδρομο που με περίμενε ήταν μια γυναίκα όταν την είδα φοβήθηκα ειλικρινότατα.

Παρουσιάστρια: Και η Ειρήνη φοβήθηκε και η δημοσιογράφος μας φοβήθηκε (σ.σ η δημοσιογράφος της εκπομπής επισκέφτηκε την εν λόγω μάγισσα)

κ. Δήμητρα: Εφοβήθηκα την φάτσα της ήταν άσχημη φάτσα δηλαδή πώς να το πω...

Παρουσιάστρια: Δεν είναι θέμα ασχήμιας είναι αυτό που εκπέμπεται.

κ. Δήμητρα: Μπήκα στο σπίτι, εκεί στο σπίτι είχε κάτι παιδιά παράλυτα, αυτές που κάνουν αυτά τα πράγματα τα τραβάνε τα παιδιά τους που δεν φταίνει. Όταν μπήκα στο σπίτι μου είπε θέλεις να πιείς καφέ να σου πω την τύχη σου η θέλεις να σου ρίξω χαρτί, λέω ούτε που το ένα ούτε που το άλλο θέλω ευθέως να μιλήσουμε. Θέλω να μου χωρίσεις τζαι εμένα τον γιό μου όπως εχώρησες τζαι της φίλης μου και στη συνέχεια μου είπε τι κάνει. Μου λέει εγώ τα καταφέρνω και σε 40 μέρες ότι θέλεις το κάνω, της λέω και πόσα θέλεις; 800 λίρες, ήταν λίρες τον τότε καιρό. Της λέω κοίταξε να δεις πές αφού επερνούσαν καλά της φίλης μου το ανδρόγυνο ποιος ήταν ο λόγος που το εχωρήσετε, διότι εμένα τουλάχιστο δεν περνά καλά το δικό μου τζαι γι αυτό ήρτα κοντά σου, για να την παραπλανήσω. Μου λέει κοίταξε να δείς, πράγματι επερνούσε καλά αλλά δεν ήθελε η μάνα του, η δουλειά μου είναι εγώ πληρώνομαι. Της λέω και πως τα καταφέρνεις; Μου λέει εγώ θα τα καταφέρω εσύ φέρμου φωτογραφίες, πράγματα που θέλεις τζαι εγώ σε 40 μέρες θα τα κάμω...

Σε αυτό το σημείο η εξομολόγηση της κ. Δήμητρας διακόπτεται για να προβληθεί το ακόλουθο ρεπορτάζ με θέμα «Τι είναι μαγεία», στο οποίο περιλαμβάνονται και μαρτυρίες του Μητροπολίτη Μόρφου Νεόφυτου.

Φωνή Ρεπόρτερ: Ο ορισμός που δίνει το λεξικό για τη μαγεία είναι, η προσπάθεια για την πραγματοποίηση μιας ενέργειας πέραν των φυσικών δυνατοτήτων του ανθρώπου με μέσον τη σκέψη ή την επίκληση πνευμάτων. Σύμβολα, ομοιώματα, φυλακτά, πρόχειρες κατασκευές από τρίχες ζώου ή ανθρώπου είναι μόνο μερικά από τα μέσα που χρησιμοποιούνται από αυτούς που ασκούν τη μαγεία εναποθέτοντας όλη την αρνητική, διαβολική θα έλεγαν μερικοί ενέργεια σε αυτά για να πετύχουν το σκοπό τους να εγκλωβίσουν τις ψυχές των ανθρώπων στα αντικείμενα για παραδειγματισμό ή ακόμη να τους προκαλέσουν κακό ακόμη και τον θάνατο.

Φωνή μητροπολίτη Μόρφου Νεόφυτου: στο διαμέρισμα της σε μια πόλη όπου κατοικεί, με τον άντρα με τον οποίο συζεί μια μέρα βρήκαν 2 κουκλάκια, κέρινα ομοιώματα γεμάτα

τρίχες, γεμάτα ακαθαρσίες και γεμάτα βελόνες και αντελήφθηκαν ότι είναι όργανα μαγείας. Στη συνέχεια όταν έκαναν έρευνα είδαν ότι τα κουκλάκια τους τα είχε τοποθετήσει μια φίλη τους η οποία ζήλευε τη σχέση που είχε η συγκεκριμένη κοπέλα με τον νέο άντρα και τους το απεκάλυψε. Μάλιστα αυτή που έβαλε τα κουκλάκια τα μαγικά ήταν μια κοπέλα από το Περού και σε αυτή την χώρα της Λατινικής Αμερικής γίνεται πάρα πολύ μαγεία-βουντού.

(.....)

Φωνή μητροπολίτη Μόρφου Νεόφυτου: Ήτανε δυο κοπέλες η μια πολύ μικρής ηλικίας και η άλλη μέσης ηλικίας, έως πενήντα χρόνων η μεγάλη και η μικρή θα ήταν 17 χρόνων 18. Φαίνεται ότι η μικρή είχε μια ικανότητα να αποκαλύπτει πράγματα και κατάλαβα αμέσως ότι πρόκειται περί δαιμονίου. Όμως δεν πρέπει όταν συναντάς τέτοιους ανθρώπους να τους εξευτελίζεις, είναι άνθρωποι κι αυτοί, δεν πρέπει αμέσως να τους λες ότι ο δαίμονας είναι που ενεργεί εντός σου, διότι αυτοί έχουν ένα εγωισμό, γι αυτό γίνονται κατοικιτήρια δαιμόνια. Έχουν αδειάσει από την ταπείνωση του Χριστού και αυτό το κενό της καρδιάς και του νου έρχεται κάποιος να το καταλάβει. Και προσπάθησα με ένα επαγωγικό τρόπο, σιγά σιγά να τις πείσω ότι κόρη μου αυτή η δύναμη που έχετε δεν είναι από τον Χριστό. Όμως έπρεπε να ακολουθηθεί μια μεθοδολογία και της λέω άκουσα από τον φίλο μας εδώ ότι έχετε ικανότητες, ότι βλέπετε της λέω πράγματα του παρελθόντος και μου λέει ναι θέλεις να σου πούμε και εσένα κάποια πράγματα; Και αφέθηκα προς στιγμή και μου είπε το εξής: εσύ πέρασες στη μικρή σου ηλικία ένα πολύ μεγάλο πόνο, έχασες ένα πολύ δικό σου άνθρωπο τι βλέπω μάλλον αδερφός σου ήταν αυτός. Αργότερα μου λέει ότι γνώρισες πολύ μεγάλους ανθρώπους, μου λέει τι μεγάλοι άνθρωποι ήταν αυτοί και βλέπω μου λέει ότι έχεις ένα πρόβλημα, στο χέρι και επίσης μου λέει ένα μικρό σημάδι στο κάτω μέρος του ποδιού.

(παράλληλα με τα πιο πάνω προβάλλονται σκηνές από τελετές, σκηνές από εξορκισμούς, ανθρώπους να χτυπιούνται στο πάτωμα, κούκλες, ματζούνια, βότανα)

Στη συνέχεια στο αέρα της εκπομπής βγαίνει τηλεθέατρια η οποία εξιστορεί την δική της εμπειρία:

Ελένη: εμένα η δική μου ιστορία είναι πριν πάρα πάρα πολλά χρόνια σε ηλικία που ήμουν νιόπαντρη και αρχικά ήμουν πολύ καλά με τον σύζυγο μου και φυσικά ήμουν έγκυος το πρώτο μου παιδάκι. Στο διάστημα εκείνο μέναμε σε κάποιο πατρικό σπίτι

του πρώην συζύγου μου βέβαια και θελήσαμε να πάμε σε ένα καινούριο. Στο διάστημα της μετακόμισης που είχαν έρθει και κάποιοι φίλοι να μας βοηθήσουν διότι εγώ ήμουν έγκυος είπαμε να σηκώσουμε τα πράγματα να τα μαζέψουμε κλπ και του λέω εγώ σε κάποια στιγμή στην κρεβατοκάμαρα πριν το αφαιρέσετε άφησε μα να αφαιρέσω τα πράγματα μου.

Παρουσιάστρια: Τα προσωπικά σου αντικείμενα.

Ελένη: Ναι συγκεκριμένα είχα παπλώματα μέσα και λέω να μην το σηκώσετε έτσι να τα βγάλω πρώτα και μετά να τη λύσετε να την πάρετε. Ξεκινώντας να βγάλω τα παπλώματα από το προσκεφάλι της κρεβατοκάμαρας και βρήκα μια σακούλα μέσα, μια μαύρη σακούλα σκουπιδιών, λέω τι περίεργο πράγμα, εγώ δεν έχω βάλει κάτι τέτοιο (...) τελικά την βγάζουμε, είχε μια άλλη σακούλα μέσα ανοίγουμε και την επόμενη σακούλα και έμεινα άφωνη, σχεδόν να χάσω το μωρό μου, διότι είχε μέσα μια νεκροκεφαλή. Από κει και πέρα δεν ξέραμε ποιος την έβαλε, τι συνέβαινε γιατί το έκαναν αυτό το πράγμα, είχα άγνοια από όλα αυτά τα πράγματα ήμουν και σε πολύ νεαρή ηλικία, ξεκίνησε όμως ο γολγοθάς της ζωής μου μετά από αυτό. Προβλήματα, καυγάδες, άσχημες καταστάσεις πολύ άσχημη συμπεριφορά.

Παρουσιάστρια: Είχες και κάποια άλλη εμπειρία όπου είδες μπροστά σου κάποια φαινόμενα Ελένη μου;

Ελένη: Ναι.

Παρουσιάστρια: Θέλεις να μας μιλήσεις για αυτή

Ελένη: Και αυτό σε παρελθόν και αυτό πάρα πολλά χρόνια πριν, είχα γνωρίσει κάποια κοπέλα νεαρή και αυτή σε νεαρή ηλικία και υποτίθεται γίναμε φίλες, δεν γνώριζα όμως ότι η συγκεκριμένη κοπέλα ασχολιότανε με αυτά τα πράγματα τη λεγόμενη μαγεία και αρκετά βράδια που καθόμασταν στο σπίτι ή στο σπίτι της ή στο σπίτι μου ή κάποιες φορές πήγαινα χωρίς να της τηλεφωνήσω της χτυπούσα την πόρτα και μου έλεγε ησυχία και της έλεγα γιατί ησυχία; Είχε αναμμένα κεριά είχε σβηστό το φώς, διάβαζε κάτι περίεργα λόγια κλπ και μου λέει καλώ τα πνεύματα, λεω τι σημαίνει καλώ τα πνεύματα; Μου λέει θα σου πω μετά μη μιλάς. Έκατσα και παρακολούθησα όλο αυτό που έκανε και σε κάποια στιγμή που τελείωσε ήτανε εξαντλημένη, ήτανε σε μια άσχημη κατάσταση, ήτανε πολύ χάλια. Της λέω τι συμβαίνει γιατί το κάνεις αυτό τι είναι αυτό; Μου λέει εγώ κατεβάζω τα πνεύματα, τα στέλνω όπου θέλω και κάνουν ότι δουλειά θέλω. Καλά λέω υπάρχει αυτό ισχύει κάτι τέτοιο; Φυσικά μου λέει και θα στο αποδείξω. Η συγκεκριμένη κοπέλα δεν είχε κανένα φόβο και τρόπο να μπεινοβγαίνει στο νεκροταφείο που το είχα δει και εγώ αυτό το πράγμα και μου είχε κάνει εντύπωση

εγώ φοβόμουν να περάσω απέξω, η ίδια έμπαινε μέσα. Στην πορεία έμαθα και ανακάλυψα κοντά της ότι όντως ασχολιότανε με την μαύρη μαγεία, όποιος της έκανε κακό τον έκανε κακό με τον χειρότερο τρόπο και το έλεγε, εγώ αυτόν τον άνθρωπο θα τον κάνω να σέρνεται, θα τον κάνω να λιώνει. Είχα δει κοπέλα που δεν μπορούσε να σηκωθεί από το κρεβάτι και κανένας γιατρός δεν της έβρισκε τίποτε και γλύτωσε στο παραπέντε....

Παρουσιάστρια: Είχατε δει περίεργα φαινόμενα, παραφυσικά φαινόμενα μαζί της;

Ελένη: Τι εννοείτε παραφυσικά; Να ακούω φωνές, να ανοιγοκλείνουν παράθυρα να σηκώνονται πράγματα;

Παρουσιάστρια: Ναι.

Ελένη: Ναι αυτά τα είχα δει.

Παρουσιάστρια: Σε τελετή δική της;

Ελένη: Σε τελετή δική της ναι. Και όπως είχα δει εκείνο το βράδυ που σας είπα που είχε αναμμένα τα κεριά.

Παρουσιάστρια: Αυτά που είδατε σας φόβισαν;

Ελένη: Ναι με φόβισαν γιατί είχα και άγνοια.

Παρουσιάστρια: Σκιές; Τι πράγματα ήταν αυτά;

Ελένη: Εγώ δεν μπορούσα να τα δω, εκείνη έλεγε ότι τα έβλεπε.

Παρουσιάστρια: Απλά ακούγατε θορύβους.

Ελένη: Εγώ άκουγα θορύβους, δηλαδή μπορεί να καθόμασταν στην κουζίνα και να άκουγα ένα δυνατό αέρα χωρίς να έχει αέρα έξω.

Παρουσιάστρια: Και περίεργα συναισθήματα;

Ελένη: Ξαφνικά να ανοίγει το παράθυρο χωρίς να το έχει ανοίξει κανένας.

(.....)

Στο τέλος της εκπομπής προβλήθηκε ρεπορτάζ με δημοσιογράφο της εκπομπής που επισκέφτηκε την μάγισσα, για την οποία είχε μιλήσει η καλεσμένη της εκπομπής:

Φωνή Ρεπόρτερ: τα όσα μας είπε η Δήμητρα μας προβληματίσαν, εμείς ψάξαμε και βρήκαμε την γυναίκα που όπως υποστηρίζει η Δήμητρα της έκανε τα μάγια. Της ζητήσαμε να μας κλείσει ένα ραντεβού για να μας διαβάσει την μοίρα. Μας είπε ότι πια δεν διαβάζει τα χαρτιά αλλά θα μεσολαβήσει για να μας την διαβάσει κάποιος άλλος. Το ραντεβού κλείστηκε και την επισκέφτηκα στο σπίτι της χωρίς να αποκαλύψω ποια

είμαι. Με υποδέχτηκε σαν πελάτισσα. Η γυναίκα μεγάλη πια σε ηλικία και τρομερή στην όψη, από την προφορά της μάλλον θα πρόκειται για τσιγγάνα, μου έριξε η ίδια τα χαρτιά διότι ο κύριος που περιμέναμε τελικά δεν φάνηκε.

(.....)

Ρεπόρτερ: προσποιήθηκα με τα περισσότερα από όσα μου είπε, αν και η αλήθεια δεν είχε σχέση με την πραγματικότητα και την ζωή μου. Περίμενα να δω αν θα πει ότι μου έκαναν μάγια. Κατά την διάρκεια που έριχνε τα χαρτιά μου είπε ότι του υποτιθέμενου πρώην συντρόφου μου του έκαναν μάγια και γι αυτό χωρίσαμε. Όταν σταμάτησε το ριξίμο την ρώτησα τι μπορώ να κάνω για να τον φέρω πίσω. Μου είπε ότι πια δεν μπορεί να με βοηθήσει γιατί η υγεία της δεν της το επιτρέπει, το μόνο που μπορούσε να κάνει είναι να διαβάσει το κοράνι για να δει τι λέει η μοίρα και ανάλογα να με παραπέμψει σε κάποιο άλλο κύριο που λύνει μάγια. Για να διαβάσει το κοράνι μου ζήτησε 100 ευρώ, όσο για το ποσό που θα έπρεπε να δώσω στο κύριο για τα μάγια, άγνωστο.

Κατά την διάρκεια του ρεπορτάζ προβάλλονται μαγνητοσκοπημένα αποσπάσματα με την αλλοιωμένη φωνή της μάγισσας την ώρα που ρίχνει τα χαρτιά.

Σημειώνεται ότι καθ' όλη την διάρκεια της εκπομπής προβλήθηκαν επανειλημμένα τρομακτικές εικόνες με κέρινα ομοιώματα, νεκροκεφαλές, τρομακτικές μορφές, βότανα και σύμβολα μαύρης μαγείας, ανθρώπους να συμμετέχουν σε τελετές, κούκλα με ματωμένα μάτια και ανθρώπους να χτυπιούνται στο πάτωμα μάλλον κατά την διάρκεια εξορκισμού.

2. Στις **24/2/2010**, μεταξύ των ωρών **15:40-17:40**, κατά τη διάρκεια της εκπομπής «**Με την Ελίτα**» η οποία προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(Κ)**, μεταδόθηκαν **τρομακτικές εικόνες, λεπτομερείς περιγραφές και εμπειρίες ατόμων που έπεσαν θύματα Μαύρης Μαγείας**, καθιστώντας το πρόγραμμα μη κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000(Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **24/2/2010**, μεταξύ των ωρών **15:40-17:40**, κατά τη διάρκεια της εκπομπής «**Με την Ελίτα**» η οποία προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(K)**, μεταδόθηκαν **τρομακτικές εικόνες, λεπτομερείς περιγραφές και εμπειρίες ατόμων που έπεσαν θύματα Μαύρης Μαγείας**, το περιεχόμενο των οποίων είναι μη κατάλληλο για γενική παρακολούθηση. Πριν την έναρξη του εν λόγω επεισοδίου, ο σταθμός έδωσε την ακουστική προειδοποίηση «το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση» ενώ παράλληλα δόθηκε η οπτική ένδειξη «**K**». Ωστόσο η προειδοποίηση που δόθηκε δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου, κατά παράβαση του κανονισμού **22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000(Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Η δικηγόρος του οργανισμού κ. Βαρτενή Κασαπιάν, με επιστολή της ημερομ. **10/5/2012** υπέβαλε γραπτώς παραστάσεις/εξηγήσεις, οι οποίες επισυνάπτονται ως **Παράρτημα Α'**.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του ψηφιακού δίσκου με το σχετικό πρόγραμμα κρίνουμε ότι:

Στις **24/2/2010**, μεταξύ των ωρών **15:40-17:40**, κατά τη διάρκεια της εκπομπής «**Με την Ελίτα**» η οποία προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(K)**, μεταδόθηκαν **τρομακτικές εικόνες, λεπτομερείς περιγραφές και εμπειρίες ατόμων που έπεσαν θύματα Μαύρης Μαγείας**, μέσω των οποίων ο σταθμός δεν διασφάλισε ότι οι τηλεθεατές ήταν ενήμεροι σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολούθησαν κατά παράβαση του κανονισμού **21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000(Κ.Δ.Π. 10/2000).

Στις **24/2/2010**, μεταξύ των ωρών **15:40-17:40**, κατά τη διάρκεια της εκπομπής «**Με την Ελίτα**» η οποία προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(K)**, μεταδόθηκαν **τρομακτικές εικόνες, λεπτομερείς περιγραφές και εμπειρίες**

ατόμων που έπεσαν θύματα Μαύρης Μαγείας, καθιστώντας το πρόγραμμα μη κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000(Κ.Δ.Π. 10/2000).

Στις **24/2/2010**, μεταξύ των ωρών **15:40-17:40**, κατά τη διάρκεια της εκπομπής «**Με την Ελίτα**» η οποία προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(Κ)**, μεταδόθηκαν **τρομακτικές εικόνες, λεπτομερείς περιγραφές και εμπειρίες ατόμων που έπεσαν θύματα Μαύρης Μαγείας**, το περιεχόμενο των οποίων είναι μη κατάλληλο για γενική παρακολούθηση. Πριν την έναρξη του εν λόγω επεισοδίου, ο σταθμός έδωσε την ακουστική προειδοποίηση «το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση» ενώ παράλληλα δόθηκε η οπτική ένδειξη «Κ». Ωστόσο η προειδοποίηση που δόθηκε δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου, κατά παράβαση του κανονισμού **22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000(Κ.Δ.Π. 10/2000).

Στον ισχυρισμό της δικηγόρου του οργανισμού που αναφέρει ότι το περιεχόμενο της εν λόγω εκπομπής ήταν κατάλληλο για παιδιά κάτω των δεκαπέντε ετών και ότι το λεκτικό και οπτικό υλικό που μεταδόθηκε, είχε επιλεγεί με φειδώ και δεν ήταν καθόλου τρομακτικής φύσεως, η Αρχή έχει με την παράθεση των αποσπασμάτων δείξει το αντίθετο και επανέρχεται σημειώνοντας ότι οι υπότιτλοι «έκαναν μάγια στην κόρη μου» με μουσική αγωνίας και ηχητικό σχόλιο ότι «η μαγεία είναι ό, τι χειρότερο θα μπορούσε να σοφιστεί ο άνθρωπος», υποβάλλει και οπτικά και ηχητικά, στους ανήλικους, θέματα που μπορεί να προκαλέσουν φόβο. Ένα πρόγραμμα το οποίο μεταδίδεται σε ώρα που μπορεί να παρακολουθούν ανήλικοι (15:40-17:40), είναι ανεπίτρεπτο να προβάλλει εικόνες και σύμβολα (μαντζούνια και εργαλεία μαγείας, σκηνές από εξορκισμούς και τελετές, νεκροκεφαλές, διαβολικές μορφές, πεντάλφες, κούκλες με ματωμένα μάτια κ.α) που παραπέμπουν σε τελετές μαύρης μαγείας.

Επιπλέον η δικηγόρος του οργανισμού ισχυρίζεται ότι οι διάφορες εξιστορήσεις που μεταδόθηκαν δεν ήταν καθόλου τρομακτικές αφού παρουσίαζαν απλές ιστορίες ατόμων που ξαφνικά απέκτησαν περίεργες συμπεριφορές οι οποίες αποδόθηκαν στη μαύρη μαγεία. Τον εν λόγω ισχυρισμό η Αρχή τον απορρίπτει, αφού θεωρεί ότι εξιστορήσεις οι οποίες περιείχαν σχόλια όπως «η μάνα μου βάζει στο φαγητό κόκκαλα

νεκρών», «είναι ιέρεια του σατανά», «πηγαίνει και ανοίγει τάφους», «δυο φορές που ανοίξαμε τον τάφο είδαμε ότι δεν έχει λιώσει καθόλου το σώμα του και τα μαλλιά του», «είχε πάρει από τον τάφο ανθρώπινα κόκκαλα τα έκανε σκόνη και του τα ανακάτεψε στο φαγητό», «τα αίματα της που τα κατούρησε μέσα στο τάσπι και έβαλε την σακούλα που πάνω, βρήκαμε από αυτά τα ξόρκια, τσάντα με κέρατα πάνω, τρίγωνα τα έβαλε, έριξε και μέσα στο αποχωρητήριο», «βρήκαν 2 κουκλάκια, κέρινα ομοιώματα γεμάτα τρίχες, γεμάτα ακαθαρσίες και γεμάτα βελόνες και αντελήφθηκαν ότι είναι όργανα μαγείας», «είχε μια άλλη σακούλα μέσα, ανοίγουμε και την επόμενη σακούλα και έμεινα άφωνη, σχεδόν να χάσω το μωρό μου, διότι είχε μέσα μια νεκροκεφαλή» κ.α δεν αποτελούν καθόλου απλές αλλά άκρως ακατάλληλες, επικίνδυνες και τρομακτικές ιστορίες, τόσο για τους ανήλικους αλλά και για το μέσο γενικά τηλεθεατή.

Στον ισχυρισμό της δικηγόρου του οργανισμού που αναφέρει ότι κατά το μεγαλύτερο μέρος της εκπομπής διεξήχθη συζήτηση μεταξύ της παρουσιάστριας και των προσκεκλημένων, ενός ιερωμένου και ενός θεολόγου οι οποίοι προσέγγισαν την θρησκευτική πτυχή του ζητήματος, η Αρχή παρατηρεί ότι οι εν λόγω καλεσμένοι και το περιεχόμενο των συζητήσεων τους δεν περιορίζουν τις τρομακτικές και λεπτομερείς εξιστορήσεις ατόμων με βιώματα μαύρης μαγείας αλλά και ρεπορτάζ για την μαύρη μαγεία ενδεδυμένα με τρομακτικές εικόνες και σύμβολα, ακατάλληλα για την ώρα προβολής τους.

Σε ό,τι αφορά στον ισχυρισμό της δικηγόρου του οργανισμού, περί έλλειψης δέουσας έρευνας, η Αρχή σημειώνει τα εξής:

Η ερευνώσα λειτουργός προέβη στη διερεύνηση μετά από παράπονο / καταγγελία τηλεθεατή και υπέβαλε το πόρισμα της σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, μετά από την παρακολούθηση του προγράμματος του οργανισμού στις **24/2/2010**, μεταξύ των ωρών **15:40-17:40**. Λόγω του ότι το εν λόγω παράπονο, δυνάμει του κανονισμού 41(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) δεν εμπίπτει στα είδη παραπόνων του κοινού για τα οποία η Αρχή έχει αρμοδιότητα να εξετάζει, με βάση τον Κανονισμό **41(2)** των προαναφερθέντων Κανονισμών, προχώρησε σε αυτεπάγγελτη διερεύνηση. Το πόρισμα της Λειτουργού ημερομ. **10.5.2010** είναι πλήρως αιτιολογημένο και παραθέτει τα πραγματικά

γεγονότα όπως αυτά μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος του οργανισμού. Ακολούθως, η Αρχή με βάση τα ενώπιον της στοιχεία έκρινε ότι υπήρχαν πιθανές παραβάσεις και προχώρησε στην προώθηση της. Σημειώνεται ότι λόγω του ότι η ακροαματική διαδικασία της εν λόγω υπόθεσης, δεν είχε ολοκληρωθεί ενώπιον της Αρχής υπό την προηγούμενη σύνθεση της, αποφασίστηκε όπως επανεξεταστεί υπό την νέα σύνθεση της. Η συγκεκριμένη υπόθεση επανεξετάστηκε και αποφασίστηκε όπως επαναπροωθηθεί στην συνεδρία της Αρχής ημερ. **28/3/2012** και **αρ. 12/2012**. Οι πιθανές παραβάσεις τέθηκαν υπόψη του οργανισμού με επιστολή της Αρχής ημερομηνίας **30.3.2012**.

Συγκεκριμένα, στο πόρισμα της Λειτουργού Αρ. Φακ. Πρ. 56/2010(3) ημερομ. 10.5.2010, αναλύονται λεπτομερώς όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ήτοι, η ημερομηνία και η ώρα των παραβάσεων, η φύση των παραβάσεων, στοιχεία τα οποία διαπιστώθηκαν από τη Λειτουργό κατόπιν παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος. Στο σημείωμα της Λειτουργού επισυνάπτεται επίσης σχετικός πίνακας με όλες τις πιθανές παραβάσεις. Όπως επανειλημμένα αποφασίστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, η μορφή της έρευνας, την οποία διεξάγει ο εκάστοτε λειτουργός, είναι συνυφασμένη με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. Στην προκειμένη περίπτωση έχουν συλλεγεί όλα τα στοιχεία τα οποία παρέχουν τέτοια βάση και το πόρισμα της λειτουργού είναι δεόντως και πλήρως αιτιολογημένο.

Η Αρχή στην υπό εξέταση υπόθεση (όπως πράττει σε όλες τις υποθέσεις), ακολούθησε πιστά τις πρόνοιες της υφιστάμενης Νομοθεσίας και τους κανόνες της δίκαιης δίκης και της φυσικής δικαιοσύνης. Η Αρχή αξιολογώντας όλα τα ενώπιον της στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων και όλων των γραπτών εισηγήσεων του οργανισμού –για τις πιθανές παραβάσεις που αντιμετωπίζει ο οργανισμός, θα κρίνει και θα αποφασίσει ανάλογα για τη στοιχειοθέτησή τους ή μη.

Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία διερεύνησης, όπως αυτή προβλέπεται από τον περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμο 7(I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και η λειτουργός

ενήργησε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που της παρέχει η σχετική Νομοθεσία.

Τέλος στον ισχυρισμό της δικηγόρου του οργανισμού που αναφέρει ότι η απόλυτη άγνοια των τηλεθεατών και κυρίως των ανήλικων τηλεθεατών αναφορικά με τέτοια θέματα όπως η μαύρη μαγεία, μπορεί να αποβεί πολύ πιο επικίνδυνη από την προβολή μέσω μιας σοβαρής εκπομπής, της πραγματικής διάστασης και ορθής προσέγγισης ενός τέτοιου ζητήματος, χωρίς την πρόκληση τρόμου ή/και άλλων ανάλογων συναισθημάτων στους τηλεθεατές, η Αρχή δεν διαφωνεί πλην όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση / πρόγραμμα οι προϋποθέσεις αυτές δεν τηρήθηκαν, όπως τεκμηριώνει ο Πίνακας Α' με τα γεγονότα, αλλά και οι προηγούμενες απαντήσεις της Αρχής προς τη Δικηγόρο του Οργανισμού. Σε τελευταία ανάλυση, όταν ο ίδιος ο εκφωνητής του ρεπορτάζ αναφέρει οι «**οι άντρες της ασφάλειας παρά το αρχικό σοκ ...**» (σελ. 4), δείχνοντας έτσι ότι από τις λεπτομέρειες της αφήγησης σοκαρίστηκαν «ενήλικες άντρες της ασφάλειας» δεν αναμένει η Αρχή ότι δεν θα σοκαριστούν και οι ανήλικοι.

Η Αρχή παρατηρεί ότι πρόκειται για πολύ σοβαρές παραβάσεις που έχουν γίνει εντός οικογενειακής ζώνης και θεωρεί ανεπίτρεπτο ένα πρόγραμμα το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε σήμανση (K) να προβάλλει το περιεχόμενο, την θεματολογία και τις λεπτομέρειες που μεταδόθηκαν. Η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά.

Στην κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν σκηνές βίας, ερωτικές σκηνές, λεκτικό υλικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανήλικους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5:30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, που ορίζεται σαν οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της

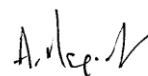
περιόδου, το περιεχόμενο κάθε εκπομπής επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίδει ιδιαίτερη έμφαση στα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση προνοιών της νομοθεσίας.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις των Κανονισμών **21(5)(υποστοιχείο 1)**, **21(6)(υποστοιχείο 2)** και **22(1)(υποστοιχείο 3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) .

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις εισηγήσεις και απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 36/2010(3))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΣΙΓΜΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 3 Οκτωβρίου, 2012

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Τίτου Κολώτα, Χρυσανγής Αργυρού και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **23 Μαΐου 2012** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις των κανονισμών **21(5)**, **21(6)** και **22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000)

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21.–(5) *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.*

21.–(6) *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

22.–(1) Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –

(α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο Τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά.

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής.

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

(ii) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση.

(ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών.

(iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών.

(iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών.

(v) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **11.7.2012** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε

περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο οργανισμός, με επιστολή της Δικηγόρου του κ. Βαρτενή Κασαπιάν ημερομ. **25.7.2012 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, απέστειλε τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Σε σχέση με τις απόψεις του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, όπως διατυπώνονται στην επιστολή της δικηγόρου του οργανισμού, ημερομ. 25.7.2012, η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Όσον αφορά στον ισχυρισμό ότι δεν ήταν πρόθεση του σταθμού να παρουσιάσει μέσω της εκπομπής “Με την Ελίτα” θεματολογία και περιεχόμενο ακατάλληλο για ανήλικους κάτω των δεκαπέντε ετών εντός οικογενειακής ζώνης και με σήμανση «Κ», η Αρχή δεν έχει λόγο να αμφισβητήσει τον ισχυρισμό του οργανισμού περί μη πρόθεσης. Παρ’ όλα αυτά εκ του αποτελέσματος – όπως φαίνεται και από τα γεγονότα του Πίνακα Α’, ημερ. 28/3/2012 - παρατηρούμε ότι τελικά προβλήθηκε λεκτικό και οπτικό υλικό που θεωρείται ακατάλληλο για ανήλικους, εντός οικογενειακής ζώνης και με σήμανση «Κ».

Όσο για τον ισχυρισμό της δικηγόρου του οργανισμού που αναφέρει ότι, ο σταθμός έχοντας γνώση του γεγονότος ότι η εκπομπή παρακολουθείτο από ανήλικους και βρισκόταν εντός των προγραμμάτων της οικογενειακής ζώνης, δεν είχε καμία πρόθεση να πανικοβάλλει οποιονδήποτε τηλεθεατή είτε ανήλικο είτε ενήλικο ο οποίος είναι επιρρεπής σε τέτοια ζητήματα, η Αρχή δεν τον αποδέχεται και παρατηρεί ότι ο οργανισμός, ακριβώς λόγω του ότι γνώριζε ότι η εκπομπή παρακολουθείτο από ανήλικους, θα έπρεπε να ήταν πιο προσεκτικός όσον αφορά στο περιεχόμενο της εν λόγω εκπομπής και στην προβολή λεπτομερών περιγραφών από εμπειρίες μαύρης μαγείας και σκηνών που περιείχαν εικόνες και σύμβολα μαγείας, μαντζούνια, εργαλεία

μαγείας, σκηνές από εξορκισμούς και τελετές, νεκροκεφαλές, διαβολικές μορφές, πεντάλφες, κούκλες με ματωμένα μάτια κ.α.

Στον ισχυρισμό της δικηγόρου του οργανισμού ότι η εκπομπή είχε μεγάλη απήχηση στο τηλεοπτικό κοινό, η Αρχή διαφωνεί και επισημαίνει ότι η απήχηση και τα νούμερα τηλεθέασης σε καμία περίπτωση δεν λειτουργούν ως δείκτες καταλληλότητας και νομιμότητας ενός προγράμματος. Αντίθετα όταν προβάλλονται ακατάλληλες για παιδιά εκπομπές, με μεγάλη τηλεθέαση, σε ώρες που παρακολουθούν παιδιά, τα ενδεχόμενα αρνητικά αποτελέσματα είναι πολλαπλάσια.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού περί παρέλευσης πέραν των δυο χρόνων από τη διάπραξη των εν λόγω παραβάσεων, η Αρχή κρίνει σκόπιμο να επισημάνει ότι εξετάζει υποθέσεις και επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις ακολουθώντας τις διαδικασίες, όπως αυτές καθορίζονται από τη Νομοθεσία της. Ταυτόχρονα, ως διοικητικό όργανο οφείλει να συμμορφώνεται προς τις πρόνοιες του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158 (I) του 1999 και την υπάρχουσα νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε πλείστα όσα θέματα, όπως σύνθεσης και λήψης αποφάσεων κατά τα διάφορα στάδια της ενώπιον της διαδικασίας.

Το διοικητικό όργανο πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 10 του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, να ασκεί την αρμοδιότητά του μέσα σε εύλογο χρόνο. Ο εύλογος χρόνος δεν είναι έννοια αμιγώς χρονολογική. Ο καθορισμός του εύλογου χρόνου, σύμφωνα πάντα με το άρθρο 10 του εν λόγω Νόμου, εξαρτάται από τις εκάστοτε ειδικές συνθήκες.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ως επίσης και το μεγάλο αριθμό υποθέσεων που η Αρχή καλείται να εξετάσει αυτεπάγγελτα ή κατόπιν παραπόνων του κοινού, το διαρρέυσαν διάστημα από τη διάπραξη των επιδίκων παραβάσεων μέχρι την τελική απόφαση της Αρχής ήταν το ευλόγως και δικαιολογημένα αναγκαίο.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η Αρχή δεν κάνει δεκτό τον ισχυρισμό περί διαρρεύσαντος μεγάλου χρονικού διαστήματος.

Εν πάση περιπτώσει, η υποδειχθείσα από τους δικηγόρους του οργανισμού υπόθεση **Αντώνης Βασιλείου ν. Δημοκρατίας Ποινική Έφεση αρ. 6937**, εκτός του ότι αναφέρεται σε ποινικές υποθέσεις, όπως σαφώς συνάγεται από το περιεχόμενό της, ο λόγος για τον οποίο συνήθως προσμετρά η καθυστέρηση είναι η μεταβολή των συνθηκών του παραβάτη, κάτι που προφανώς δεν ισχύει στην παρούσα υπόθεση.

Τέλος, η Αρχή θα ανέμενε ότι ο οργανισμός θα ήταν πιο προσεκτικός στην προπαρασκευή και προβολή τέτοιου είδους εκπομπών, από τη στιγμή που και στο παρελθόν έχουν εξεταστεί υποθέσεις που αφορούσαν παρόμοιου περιεχομένου και θεματολογίας εκπομπές, στις οποίες έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις ως εξής:

- Αρ. Φακ. 103/2005(3) – Εκπομπή «Τολμώ» - Θέμα: Μαύρη Μαγεία – Διοικητικό Πρόστιμο **ΛΚ 2.000** - Ημερ. Απόφασης 31/5/2006.

- Αρ. Φακ. 86/2007(3) – Εκπομπή «Με Αγάπη» - Θέμα: Εξορκισμοί / Μαύρη Μαγεία – Διοικητικό Πρόστιμο **€2.000** – Ημερ. Απόφασης 8/7/2009.

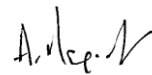
Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού, όπως έχουν εκφρασθεί από τη Δικηγόρο του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, ως επίσης την απολογία του οργανισμού, αλλά και τη σοβαρότητα των παραβάσεων, η Αρχή αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό κυρώσεις ως ακολούθως:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **24.2.2010 το διοικητικό πρόστιμο των €4.000**, όπως αναφέρεται πιο κάτω:

- Για την παράβαση **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **2**) **το διοικητικό πρόστιμο των €4.000.**

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **1**) η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της συγκεκριμένης παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου 2.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **3**) η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της συγκεκριμένης παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου 2.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου **το διοικητικό πρόστιμο των €4.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)
Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Κ.